

PESTIESTI

XIII. évfolyam, 67. különszám

külo nszám

MEGTAKARÍTÁSOK

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE

www.pszaf.hu/fogyaszto

www.penziranytu.mnb.hu

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL
VERSENYKULTÚRA KÖZPONT

www.versenykultura.hu

November 16-tól az érme végleg felváltja a bankjegyet!

A 200-as bankjeggyel 2009. november 15-én lehet utoljára fizetni, ezután a Magyar Nemzeti Bank végleg bevonja a forgalomból. Ez azt jelenti, hogy a papír 200-assal november 16-tól már sehol sem tudunk fizetni.

Ezután törvényes fizetőszközre cserélni csak a Magyar Nemzeti Bank pénzteráiban, a postán és egyes bankfiókokban lehet. A bevonás indoka, hogy a papír 200-as a gyakori használat miatt hamar tönkrement, és pótlása a nemzetgazdaság számára jelentős kiadással járt. Ezt a problémát küszöbölte ki a – jóval tartósabb – fém kétszázás kibocsátása, amellyel az ország jelentős költségmegtakarítást ér el.

www.mnb.hu

www.forint.hu

A PSZÁF A FOGYASZTÓKÉRT

PÉNZÜGYEIDDEL KAPCSOLATOSAN
FONTOS INFORMÁCIÓKAT
TALÁLHATSZ A PSZÁF

- **fogyasztóvédelmi oldalain**
(www.pszaf.hu/fogyasztoknak),
valamint
- **tematikus kiadványaiban.**
Ezeket ügyfélszolgálatunkon
(Budapesten a Krisztina krt. 39.
szám alatt)
és a pénzügyi szervezetek
fiókjaiban keressed.

Kedves Olvasó!

A pénzzel kapcsolatos döntések végigkísérik életünket, és részét képezik mindennapjainknak. Különösen igaz ez mostanában, amikor a körülöttünk zajló események hatására sok háztartás szembesül anyagi gondokkal. A több mint egy évvel ezelőtt kirobbant pénzügyi-gazdasági válság egyik általános tanulsága, hogy a nehéz helyzeteket jobban át tudjuk hidalni és kezelni, ha vannak tartalékaink. A válság ezért ráirányította a figyelmet arra, hogy érdemes, sőt szükséges a pénzünkkel megfontoltan bánni, gazdálkodni és tartalékokat képezni. A következő néhány egyszerű szabály betartásával sokat tehetünk jövőbeni anyagi biztonságunk érdekében:

- Ha hosszú távon és rendszeresen teszünk félre, akkor már kis összegekből is meglepően nagy tételt lehet összegyűjteni.
- Gyakran költünk feleslegesen havonta 5-10 ezer forintot, amit kis odafigyeléssel viszonylag egyszerűen megtakarítással alakíthatunk.
- Egyéni élethelyzetünk nagyban befolyásolja, hogy mi is a számunkra legmegfelelőbb megtakarítási összetétel, ezért mindig mérleljünk, mielőtt választunk az egyes megtakarítási típusok közül!

Ez a tájékoztató füzet – melyet az október 30-i világtakarékosági nap alkalmából a Gazdasági Versenyhivatal Versenykultúra Központja (GVH VKK), a Magyar Nemzeti Bank (MNB) és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) szakmai közreműködésével és támogatásával állítottunk össze – ezekre az egyszerű összefüggésekre és lehetőségekre szeretné hiteles és elfogulatlan módon felhívni a figyelmet. Reméljük, hogy ezzel segítünk abban, hogy pénzügyeidből a legtöbbet hozhasd ki magadnak a megtakarítások terén is!

- **Készíts költségvetést!**4.
- Miért érdemes megtakarítani?**5.
- Megtakarítási típusok**6.
- **Megtakarítási lehetőségek az egyes életszakaszokban**..... 7.
- Középiskolás évek (15–18 éves korosztály)** 7.
- Bankbetét*
- **Egyetemi, főiskolai évek (19–23 éves korosztály)** 10.
- Állampapírok*
- Lakástakarék-péztár*
- **Belépés a munka világába (20–25 éves korosztály)**..... 13.
- Nyugdíj – amivel nem várhatsz a nyugdíjasévekig*
- Egészségpénztárak*
- **Családalapítás (25–30 éves korosztály)**.....17.
- Befektetési alapok*
- Babakötvény*
- **Aktív felnőttkor (30 éves kor felett)**20.
- Megtakarítások hosszú távra*
- **Hova fordulhatsz panaszoddal?.....22.**
- **Amire minden megtakarítási döntésnél érdemes odafigyelned... 23.**

Tudtad?

Egy 1924 októberében Milánóban rendezett nemzetközi konferencián Európa, Ázsia, Ausztrália 28 országának küldöttei javasolták a világ takarékpénztárainak, hogy rendszeresen tartsák meg a **TAKARÉKOSSÁG VILÁGNAPJÁT**, amelyet immár 85 éve október utolsó munkanapján ünneplünk.

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE

www.pszaf.hu/fogyasztó

www.penziranytu.mnb.hu

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL
VERSENYKULTÚRA KÖZPONT

www.versenykultura.hu

4 KÉSZÍTS KÖLTSÉGVETÉST!

Ahhoz, hogy megtudd, tudsz-e havi bevételeidből megtakarítani, első lépésként saját „házi” költségvetésedet érdemes összeállítanod, melynek segítségével pénzügyi helyzeted alakulását egyszerűen nyomon követheted és könnyen kézben tarthatod. Ehhez írd össze havi bevételeidet és kiadásaidat az alábbiak szerint:

Bevételek

Rendszeres munkavégzésből származó nettó bér

Társadalmi juttatások (pl.: családi pótlék, szociális segély)

Egyéb jövedelmek (pl.: különmunka, prémium, kamat, osztalék stb.)

Kiadások

Állandó költségek

Kifizetésükkel minden hónapban számolnod kell (pl.: rezszi, biztosítás stb.)

Megélhetési költségek

Rendszeres kiadást jelentenek, mértékük döntésed alapján befolyásolható (pl.: étkezés, öltözködés, sport, szórakozás stb.)

EGYENLEG

Ha még tanulsz, egyéni költségvetésedet ugyanúgy el tudod készíteni. A bevételi oldalon szerepeljen az ösztöndíjad, zsebpénzed, diákhiteléd vagy egyéb jövedelmed, és ezeket vedd össze a kiadásaiddal (kolégium, továbbtanulás költségei stb.). A két oldal összevetése alapján egyértelműen látni fogod, hogy **egy hónapban mennyivel költöttél kevesebbet (vagy többet!)** az adott havi jövedelmednél.

Miért hasznos?

- Nagyobb eséllyel kerülheted el a hó végi pénzihiányt.
- Fel tudod mérni, hogy havi bevételeidből mennyit tudsz tartalékolni, illetve milyen összegű hitelt tudnál törleszteni hosszabb távon is.
- Elkerülheted az átgondolatlan döntésekből fakadó pénzügyi problémákat.

Amit érdemes észben tartanod...

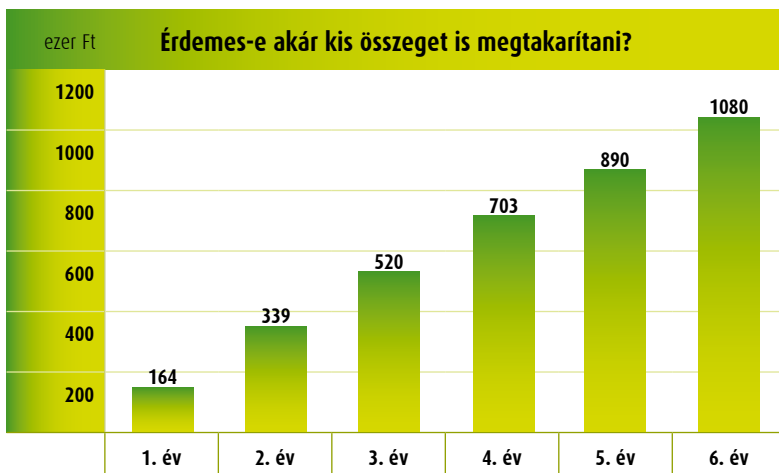
- Gondolj előre a nyaralásra, karácsonyi vásárlásra, és próbáld a nagyobb összegű kiadásokra havonta külön is valamennyit félretenni.

- Ha hitelt vettél fel, vigyázz, hogy **ne kelljen az utolsó forintodat is törlesztésre fordítanod!** Kalkulálj azzal, hogy a havi törlesztés összege később meg is változhat (pl. devizaalapú hitelek esetén).
- Váratlan többletkiadások, betegség, átmeneti munkanélküliség esetére **mindig legyen biztonsági tartalékod!**
- Havonta legalább egyszer szánj időt arra, hogy alaposan átnézd pénzügyeidet.
- Mindezek mellett sokak szerint működik az a hüvelykujjszabály, hogy minden 1000 Ft bevételedből 100-at rögtön rakj el úgy, mintha eleve ennyivel kevesebb pénzed lenne. Meglepő, de gyakran nem is hiányzik ez az összeg, míg ha a pénztárcádban van, könnyebben elköltöd.

Megtakarításod akkor keletkezik, ha egy adott időszakban bevételeid összege meghaladja a kiadásokat.

Miért előnyös?

- Jövőbeni anyagi lehetőségeid bővülnek, pl. **hitel felvétele nélkül** (vagy jóval kevesebb hitellel) is megvehetsz értékesebb árukat.
- **Anyagi biztonságot** jelenthet átmeneti vagy tartós jövedelemcsökkenés esetén.
- A hosszú távú öngondoskodás alapja, így **nyugdíjaskorodra** is stabil anyagi hátteret biztosíthatsz magadnak.
- Már egy viszonylag alacsonyabb összeg (pl. 10 ezer Ft/hó) rendszeres megtakarítása is néhány éven belül akár egymillió forint feletti **tartalékot** biztosíthat.

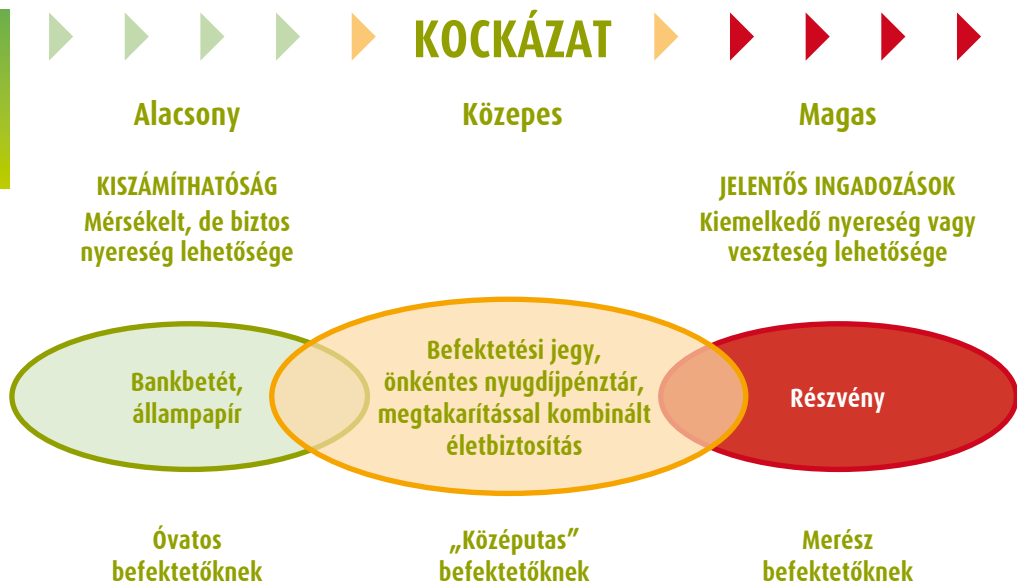

* Havi 13 000 Ft megtakarítás 6 éven át
 * Feltételezett betéti kamatszint az egymást követő években: 10%, 8%, 6%, 4,5%, 4%, 3,5%

Milyen szempontokat érdemes mérlegelni megtakarításkor?

- **Mekkora összeget** tudsz és akarsz megtakarítani, illetve **milyen időtartamra** tudod a pénzedet nélkülözni?
- **Milyen feltételekkel** juthatsz a pénzedhez, **ha időközben mégis szükséged lenne rá?**
- Akarsz-e, mersz-e a magasabb hozam reményében nagyobb **kockázatot** is vállalni, vagy inkább alacsonyabb, de biztos jövedelemre törekszel? Bizonyos megtakarítási típusok esetében (pl. bankbetétek, állampapírok stb.) lejáratkor a lekötött pénzedet és az ígért kamatot is biztosan megkapod, míg más befektetéseknél – a felvállalt kockázattól függően – a hozam lehet több is (de kevesebb is!), mint a betéti kamat.
- Egyes befektetési termékek a hozamok ingadozása (akár átmeneti veszteségek) miatt jellemzően **hosszabb távú** befektetésre alkalmasak (pl. részvények), másokat rövidebb időszakokra kínálnak (pl. betéti termékek).
- A befektetések árfolyamesése, értékvesztése ellen a Befektető-védelmi Alap nem nyújt védelmet, korlátozott összegű kártérítésre – legfeljebb 6 millió forintig – csak a befektetést értékesítő pénzügyi szolgáltató fizetési képtelensége esetén számíthatsz. Erről további információkat a www.bva.hu honlapon találsz.

6 MEGTAKARÍTÁSI TÍPUSOK

Ha megtakarításaid egy részével hajlandó vagy a nagyobb hozam reményében nagyobb kockázatot vállalni (pl. részvényt venni), akkor sem érdemes minden pénzedet „egy lapra feltenni”. Célzerű megtakarításaidat, befektethető pénzedet többféle lehetőség között megosztani. Ekkor nagyobb esély van arra, hogy

lesz olyan, amelyikkel nagyon jól jársz, és ez kárpótolhat, ha egy másik befektetésed esetleg kevésbé volt sikeres. Ez a megosztási stratégia végső soron befektetéseid egészére a kockázat csökkenését eredményezi. Fontos, hogy tisztában légy a kiválasztott befektetési formával járó kockázatok mértékével!

A megtakarítás összege	Befektetés típusa	Ajánlott befektetési időtáv
Kis összegű megtakarítás (néhány ezer Ft-tól)	Bankbetét típusú (folyószámla-lekötés)	1–12 hónap
Kis összegű rendszeres megtakarítás (néhány ezer – tízezer Ft/hó)	Lakás-takarékpénztári megtakarítás	Minimum 4 év
	Önkéntes nyugdíjpénztári befizetés	Minimum 10 év
	Megtakarítással kombinált életbiztosítás	Minimum 10 év
Minimum 10 ezer Ft	Kincstárjegyek	3–12 hónap
	Befektetési jegyek	1–3 hónaptól több évig
	Banki értékpapírok (kötvények)	3 hónaptól több évig
Minimum 50–100 ezer Ft	Államkötvények	Minimum 1 év
	Részvények	Lehet rövidebb időre is, de többéves távon kiegyensúlyozottabb hozam elérésére van lehetőség

MEGTAKARÍTÁSI LEHETŐSÉGEK AZ EGYES ÉLETSZAKASZOKBAN

7

Megtakarítás típusok	Akár 15 éves kortól	Kb. 18 éves kortól	Kb. 20 éves kortól	Kb. 25 éves kortól	Inkább 30 éves kor felett
Bankbetétek	→				
Állampapírok, lakástakarék-pénztári megtakarítás		→			
Nyugdíj- és egészségpénztári megtakarítás			→		
Befektetési jegyek, babakötvény				→	
Biztosítások, részvények					→

Középiskolás évek (15-18 éves korosztály)

Annak ellenére, hogy középiskolásként még nincs rendszeres önálló jövedelmed, nem árt, ha már időben elkezded ismerkedni a pénzügyekkel is. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a diákok többsége nem tudja, hogy kezdjen hozzá pénzügyeinek intézéséhez, hogyan takarékoskodjon, mit tegyen megtakarított pénzével. Pedig a takarékoskodást nem lehet elég korán elkezdeni...

KATI

Kati 16 éves gimnazista. Havonta 8 ezer Ft zsebpénzt kap szüleitől személyes kiadásaira: kisebb értékű tanszerekre, szórakozásra és egyéb apróbb dolgokra. Kiadásai mellett havonta 1-2 ezer forintot félre is tud tenni, de összegyűlt pénzt nem szeretné a farmerzsebben vagy egy befőttesüvegben tartani. Számára jó lehetőséget jelenthet megtakarított pénzének bankbetétben vagy megtakarítási betétszámlán történő elhelyezése.

8 BANKBETÉTEK

Ehhez első lépésként általában bankszámlát kell nyitni. Több bank is ajánl junior bankszámla terméket, amelyhez kapcsolódhat kedvező feltételű bankkártya is. Ha a bankszámládon lévő pénz egy részére bizonyos ideig nincs szükséged, azt bankbetét formájában érdemes lekötni. Ez a leg egyszerűbb rövid távú megtakarítási forma, amely már kisebb forint- vagy devizaösszegek elhelyezésére is alkalmas.

Lekötött betét

Befektetési időtáv	1-12 hónap
Kockázat	Alacsony
Előnyök	Betétbiztosítás 50 ezer euróig (kb. 13-14 millió Ft-ig)
	Könnnyű hozzáférés
	Egyszerűség
Mérlegelendő	A betéti kamat jellemzően elmarad más befektetési lehetőségek esetén elérhető hozamtól
	Lejárat előtti felvétel esetén kevesebb lehet a nyereséged

Amit a bankbetétről tudni érdemes...

- Pénzed betétként történő lekötésével lemondasz arról, hogy az adott összeget bármikor felhasználj, ezért cserébe a bank magasabb kamatot ajánl.
- Szinte bármikor hozzáférhetsz, de fontos tudnod, hogy a lejárat előtti pénzfelvételnél a bank általában nem, vagy csak alacsony kamatot fizet.
- Egyik legfőbb előnye, hogy biztonságos, hiszen védelmét – jelenleg 50 ezer eurónak (kb. 13-14 millió forint) megfelelő összegig – az **Országos Betétbiztosítási Alap (OBA)** garantálja. A részletekről tájékozódj a www.oba.hu honlapon.

Miről kell döntened betétlekötéskor?

- A különböző **futamidőkre** a bank általában eltérő kamatokat fizet. A kamat mértéke gyakran függ a lekötött pénz nagyságától is: minél több pénzt helyezel el, annál magasabb a kamatláb.
- A különböző betétípusok kamatlábjának összehasonlításában az **EBKM** (egységesített betétikamatláb-mutató) lehet segítségédre, amely éves szinten százalékban határozza meg a betétek tényleges hozamát.
- **Betétlekötésre** lehetőség van személyesen a bankfiókokban, vagy – amennyiben bankod erre lehetőséget ad – az interneten vagy telefonon keresztül is.

Figyelj arra, hogy

- **akciós betétek** esetében a magasabb kamat általában csak az első időszakra és gyakran csak a bankhoz újonnan érkező megtakarításokra vonatkozik.
- az EBKM nem tartalmazza a **pénz elhelyezésének vagy felvételének költségét**.
- „**kombinált**” betétek esetében a kamat mértéke attól is függ, hogy igénybe veszel-e más terméket (pl. életbiztosítás, befektetési alap). Ezen termékeknek külön költségei is vannak, és magasabb kockázatúak is lehetnek, mint a bankbetét.
- a betétből származó kamatjövedelmet **jelenleg 20%-os kamatadó** terheli.
- Ha elfeledkezel a betét lejáratáról, és nem rendelkezel **újra lekötéssről**, a bank nem, vagy csak alacsony kamatot fizet. Ha megbízod a bankodat, hogy a betétet (az addigi kamatokkal együtt) – azonos időtartamra – automatikusan ismét lekösse, a bank az új lekötés első napján érvényes kamatot fizeti, ami lehet magasabb és alacsonyabb is, mint az előző időszaké.

Mielőtt döntenél, kérdezz meg több szolgáltatót is, és nézz utána az ajánlatoknak az internetes oldalakon, illetve a PSZÁF honlapján (www.pszaf.hu).

10 ÁLLAMPAPÍROK

Egyetemi, főiskolai évek (19–23 éves korosztály)

Egyetemistaként alig, vagy egyáltalán nem gondolunk arra, hogy mi lesz velünk, ha megöregszünk. Ebben a korban a 30-40 év múlva beköszöntő nyugdíjaséveknél sokkal fontosabb az első autó, lakás megszerzése vagy egy tartalmas utazás az évfolyamtársakkal, barátokkal.

ÉVA

Éva 21 éves, jelenleg joghallgató. Szüleivel közös háztartásban lakik, napi megélhetési kiadásokra így még nem kell költenie. Egyetemi ösztöndíja havi 27 ezer forint, emellett rendszeresen fordít, amelyből további havi 40-60 ezer forint bevétele jön össze. Pár hónap alatt néhány tízezer forintot tud félretenni. A diploma megszerzése után egy önálló kisebb lakást szeretne, így – a bankbetét vagy a megtakarítási számla mellett olyan hosszú távú megtakarítási lehetőség is hasznos lehet számára, amelyhez bármikor hozzátehet és biztonságos.

ÁLLAMPAPÍROK

Az állampapírok a kötvénypiac legnagyobb és legismertebb szereplői. Amikor állampapírt vásárolunk, tulajdonképpen az államnak adunk kölcsönt. Az állam által kibocsátott értékpapírok a világon mindenhol a biztonságos befektetés jelképei, hiszen a befektetett tőke és a kamat visszafizetéséért az állam garanciát vállal.

Befektetési időtáv	3 hónap–10 év
Kockázat	Alacsony
Előnyök	Állami garancia
	Alacsony kockázat
	Egyszerűség
	Azonnal készpénzre váltható
	Előre kalkulálható biztos hozam lejáratkori visszaváltás esetén
Mérlegelendő	Lejárat előtti eladás esetén a hozam eltérhet az eredetileg megadott kamattól. Az aktuális piaci helyzet függvényében ugyanis az eladási ár(folyam) a vásárláskorinál alacsonyabb is lehet, ami csökkenti nyereségedet.

Az állampapírokat több szempont szerint lehet csoportosítani, ezek közül a legfontosabb a **futamidő** és a **kamatozás** szerint történő megkülönböztetés.

Típusai futamidő szerint:

- Rövid, azaz egy évnél rövidebb lejáratú állampapírok (pl.: kamatozó és diszkont kincstárjegy).
- Közép- és hosszú, azaz egy évnél hosszabb lejáratú állampapírok (pl.: államkötvények).

KAMATOZÁS

Diszkont értékpapírok

Nem kamatot fizetnek, hanem névértékük alatt (pl. 95%-on) vásárolhatók meg, és lejáratkor a névértéket (100%) fizetik ki. A kettő közötti különbség a befektető nyeresége.
pl. diszkont kincstárjegy

Fix kamatozású állampapírok

Előre rögzített összegű kamatot fizetnek
pl.: fix kamatozású államkötvények, egyéves lejáratú kamatozó kincstárjegyek

Változó kamatozású állampapírok

A kamatozás a futamidő alatt időről időre, előre meghatározott feltételek szerint változik
pl.: változó kamatozású államkötvények, kincstári takarékjegy

Hogyan juthatsz hozzá?

Állampapírt a nagyobb bankokban és a Magyar Államkincstár fiókhálózatában vásárolhatsz, ezek a banknál e célra megnyitott számlára kerülnek. A részletekről bankodnál vagy a www.allampapir.hu honlapon tájékozódhatsz.

12 LAKÁSTAKARÉK-PÉNZTÁR

A lakástakarék-pénztárak életünk egyik legjelentősebb célját, a lakáshoz jutást, otthonteremtést hivatottak segíteni, feladatuk lakáscélú betétek gyűjtése és lakáscélú hitelek nyújtása.

Milyen jellegű megtakarítási forma a lakáscélú előtakarékoság?

- A lakás-előtakarékosság olyan államilag támogatott megtakarítási forma, amely havi rendszeres befizetés mellett, a megtakarítási idő végén, kedvező hitellehetőséget is biztosít.
- Összetevői:
 - rendszeres havi megtakarítások
 - betéti kamatok
 - állami támogatás
 - lakáscélú kölcsön felvételének lehetősége
- Az alapesetben 4 éves előtakarékosági konstrukció keretében a befizetett összegek után állami támogatást is igényelhetünk, amelyet kedvezményes hitelfelvételi lehetőség egészít ki.

Megoldható-e a lakáshoz jutás kizárólag a lakáscélú előtakarékosági konstrukciók segítségével?

- Az előtakarékosági konstrukciók által nyújtott megtakarítási és hitelfelvételi lehetőségek nagyságrendjük-nél fogva általában önmagukban nem teremtik meg a lakáshoz jutáshoz szükséges anyagi háttérrel, azonban nem is ez az elsődleges céljuk.
- Mivel egy lakóingatlan felépítéséhez vagy megvásárlásához jóval nagyobb tőkére van szükség, ezt a bankok és a lakás-takarékpénztárak együttesen tudják számodra biztosítani.
- Az előtakarékoság a legtöbb esetben a lakáscélú hitelek felvételéhez szükséges önerőt biztosítja, de szolgálhat felújításokhoz, bővítésekhez szükséges anyagi háttérként is.

A lakástakarék-pénztárak által nyújtott szolgáltatások részleteiről az intézmények internetes honlapján, valamint a pénztárakkal szerződésben álló bankok és takarékszövetkezetek fiókjaiban és honlapjain tájékozódhatsz. Részletes általános tájékoztatót a PSZÁF fogyasztóknak szóló honlapján (www.pszaf.hu/fogyasz-toknak) is találsz.

Belépés a munka világába (20–25 éves korosztály)

Tanulmányaid befejezését követően elhelyezkedsz, és fokozatosan megismerkedsz a munka világával. Ebben az életszakaszban sok fontos dologról kell határoznod: az első döntések egyike, hogy melyik magánnyugdíjpénztárnak leszel a tagja. Mivel az első munkahelyedre történő belépéskor azonnal pénztárat kell választanod, ehhez hasznos lehet számodra néhány alapvető ismeret.

RÓBERT

Róbert négy éve végzett az egyetemen, jelenleg pénzügyi elemző munkatársként dolgozik egy multinacionális vállalatnál. Érthető módon nyugdíjasévei csupán akkor jutnak eszébe, amikor a havi fizetési értesítőjén lát egy összeget, amit a béréből nyugdíjpénztári tagdíj címén vonnak le.

NYUGDÍJ – amivel nem várhatsz a nyugdíjasévekig

A nyugdíjadhoz szükséges pénzt az évek során a fizetésedből vonják le, amelynek az összegyűjtése, valamint a kifizetése a nyugdíjbiztosítási rendszer feladata. Amikor munkát vállalsz, ne felejtse el, hogy minden egyes „feketén” ledolgozott nap csökkenti jövőbeni nyugdíjadat!

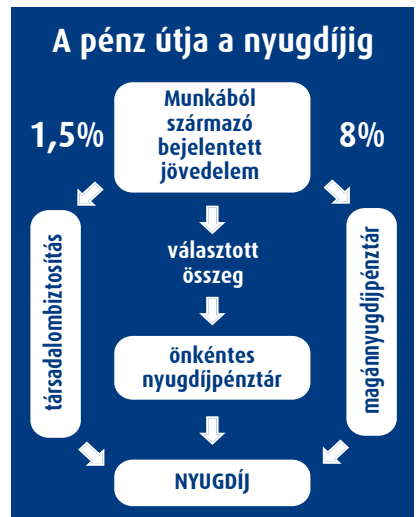
Hogyan épül fel a nyugdíjrendszer?

A magyar nyugdíjrendszer 3 + 1 fő elemből áll:

1. társadalombiztosítás
2. kötelező magánnyugdíjpénztárak és
3. önkéntes nyugdíjpénztárak.

A nyugdíjrendszer alapját a **társadalombiztosítás (TB)** képezi. A béréből levont TB-hozzájárulás mértékét törvény írja elő, amit munkaadód von le a keresetedből. A nyugdíjkorhatár elérése után ezen befizetések adják az állam által folyósított nyugdíj alapját.

A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszert egészítik ki a nyugdíjpénztárak, amelyeknek két formája van: a **kötelező magánnyugdíjpénztár** és az **önkéntes nyugdíjpénztár**.

14 NYUGDÍJ

	Magannyugdíjpénztár	Önkéntes nyugdíjpénztár
Belépés	KÖTELEZŐ	ÖNKÉNTES
Lehetsz-e több pénztár tagja?	Nem	Igen
A tagdíj mértéke	Jogszabály határozza meg (jelenleg munkából származó bejelentett jövedelmed 8%-a).	Alsó határát a pénztár alapszabálya határozza meg (változó, érdeklődj, hogy a munkáltatód hozzájárul-e).
Költségek	Változó, érdeklődj!	
A befizetés módja	Jövedelmedből vonja le a munkáltatód, és utalja át a pénztárnak.	<ul style="list-style-type: none">• Jövedelmedből vonja le a munkáltatód vagy magad utalod át.• Befizethetsz egyszerre nagyobb összegeket is.• Tájékoztó az adókedvezményekről!
Befektetési politika	<ul style="list-style-type: none">• Befizetéseidet 3 eltérő kockázatú „kosárba” (portfólió) fektetik be.• A besorolásról te is dönthetsz. Ha nem teszed, megtakarításaidat a legmagasabb részvényarányú, ún. növekedési portfólióba sorolják be. Hosszú távon ugyanis ez teszi lehetővé a legnagyobb nyereség elérését.	A választható portfóliós rendszer bevezetése önkéntes, a pénztár közgyűlése dönt róla.
Nyilvántartás	Pénztári megtakarításaid aktuális értékéről és az elért hozamról legalább évente egyszer értesítést kapsz.	
Kifizetés a pénztárból	A nyugdíjkorhatár elérésekor kérhetsz rendszeres havi kifizetést, vagy az összegyűlt megtakarításaidat egy összegben is felveheted.	<ul style="list-style-type: none">• A megtakarításodhoz 10 éves várakozási idő után juthatsz – figyelj az adóvonzatokra is.• A teljes összeget 20 év elteltével vagy nyugdíjba vonuláskor veheted fel adómentesen.• Kérhetsz havi nyugdíj-kiegészítést vagy kérheted egy összegben, illetve ezt kombinálhatod is.

A pénztárvalasztás nem egy életre szóló döntés, **válthatsz**, hiszen a pénztárak teljesítménye között hosszabb időtávon jelentős különbségek is lehetnek. Érdemes azonban ezt is alaposan átgondolnod.

Mielőtt pénztárat váltasz:

- tudd, hogy a befektetési összetétel módosítását kérheted a régi pénztáradnál is,
- a korábbi évek hozamadatai **tájékoztató** jellegűek, és nem garantálják a jövőbeni jobb teljesítményt,
- **egy-egy év rosszabb eredménye nem ok a kapkodásra** (ha alacsony árfolyamon adod el a számládon lévő befektetéseket, valóssá teszed az addigi „papíron kimutatott” veszteségeket),
- kérdezz rá, megtakarításaid értékét mikori árfolyamon veszik figyelembe.

Döntéseidhez további segítséget kaphatsz a PSZÁF honlapján a www.pszaf.hu/fogvasztoknak/penztarak/nyugdijpenztar menüpont alatt.

Egészségünk megőrzéséért sokat tehetünk megfelelő táplálkozással, mozgással, szűrővizsgálatokon való részvétellel. Manapság egyre fontosabb az egészséges életmód, ami anyagi áldozatokkal is jár. Az egészséges életvitel háttérét megteremtheted, valamint a betegséggel kapcsolatos anyagi terheken könnyíthetsz, ha belépsz egy egészségpénztárba.

Miért érdemes belépni?

- Öngondoskodási, megtakarítási forma.
- Lehetővé teszi, hogy **felkészülhess** váratlan kiadásokra.
- Az egészségmegőrzési szolgáltatásokat finanszírozhatod.

Melyek a főbb jellemzői?

- A pénztárba való belépés **önkéntes**.
- Havonta **tagdíjat kell fizetned**, amelynek minimális mértékét és a működési költségeket a pénztár határozza meg (pénztáranként eltérő).
- Egyéni számládon tartják nyilván a be- és kifizetéseket.
- Az egyes egészségpénztárak külön pénztári kártyát bocsátanak ki, ezen keresztül kényelmes és egyszerű az igénybe vett szolgáltatások elszámolása.

Milyen előnyökkel járhat a tagság?

- A munkáltatód részben vagy egészben átvállalhatja a tagdíj fizetését, és további hozzájárulásokat is tehet (járulégmentesen a mindenkori minimálbér 30%-áig).
- Az egyéni befizetések 30%-ával, max. évi 100 000 Ft-tal csökkentheted személyijövedelemadó-fizetési kötelezettségedet.
- A pénztárnál regisztrált közeli hozzátartozóid is igénybe vehetik a pénztár partnereinek szolgáltatásait.

Milyen szolgáltatásokat vehetsz igénybe egészségpénztári számlád terhére?

- Gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök (pl. szemüveg) árának kifizetése,
- gyógy- és rekreációs üdülés támogatása,
- sportoláshoz kapcsolódó kiadások,
- sporteszközvásárlás,
- életmódváltozást elősegítő szolgáltatások,
- fogyatékkal élők életvitelét elősegítő szolgáltatások.

A nyújtott szolgáltatásoknak csak egy része vehető igénybe adómentesen, míg egyes – például életmódjavító – szolgáltatások adókötelesek. A pénztárak számos szolgáltatóval szerződést kötnek. Ezek jelentős része kedvezményeket is ad, ha náluk vásárolsz, és sokan elfogadják az egészségpénztári kártyát is.

Szemponatok a pénztárválasztáshoz:

- Gondold át, hogy elsődlegesen mire szeretnéd majd felhasználni a pénztárban összegyűjtött pénzt!
- Ez alapján nézd át, hogy az egyes pénztárak milyen szolgáltatókkal állnak kapcsolatban!

A nyújtott szolgáltatásokról részletes tájékoztatást az egészségpénztáraknál kaphatsz, továbbá tájékozódhatsz a www.pszaf.hu/fogyasztoknak honlapon a pénztárak menüpontnál is.

Családalapítás (25–30 éves korosztály)

A családalapítás, gyermekvállalás felelőssége megváltoztatja a pénzhez való viszonyunkat. A gyermek háztartások leggyakoribb kérdése az, hogy képesek-e megteremteni egy olyan stabil anyagi bázist, amely a mindennapi kiadások előteremtése mellett hosszú távra tekintve a gyerekek jövőjéről való gondoskodást is lehetővé teszi.

ANDREA, ZSOLT

Andrea 26 éves, jelenleg otthon van fél éves kislányukkal. Férjével, a 28 éves Zsolttal egy újabb gyermek vállalását is tervezik. A családi pótlék és a gyermekágyi segély miatt eddig a család jövedelme nem csökkent jelentősen, de a második gyermek után már jobban be kell majd osztaniuk a pénzüket. Amennyire tudnak, igyekeznek félretenni, de főként rugalmas és könnyen hozzáférhető megtakarítási lehetőségben gondolkodhatnak, hiszen váratlan kiadások bármikor felmerülhetnek, emellett lakáshitelük rendszeres törlesztésére is gondolniuk kell.

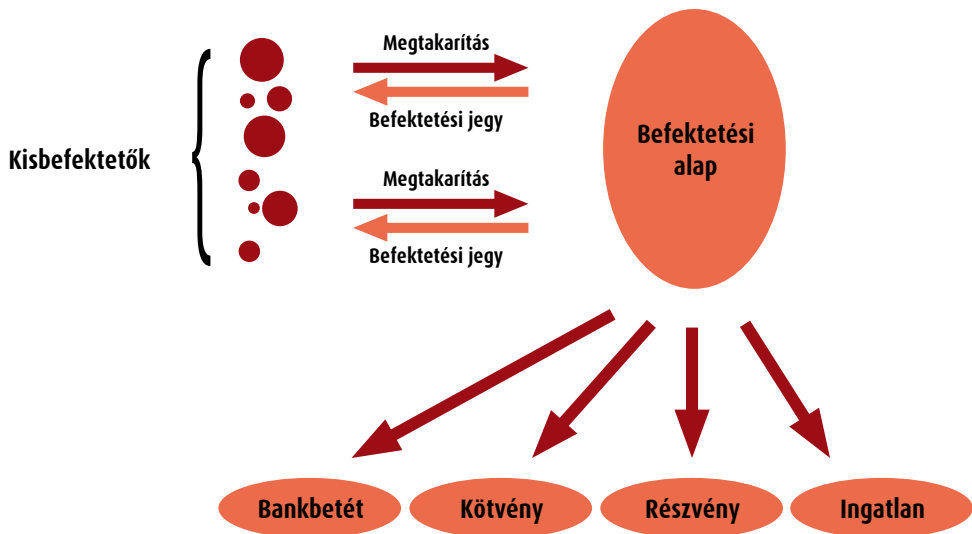
BEFEKTETÉSI ALAPOK

Ha összegyűjtött pénzedet hosszabb időszakra szeretnéd befektetni, vagy még nem tudod, hogy megtakarításaidra pontosan mikor lesz szükséged, jó megoldás lehet a befektetési jegyek választása. Tájékozódj azonban az egyes jegyek kockázatairól, típusairól, melyek nagymértékben eltérhetnek.

Hogyan működnek a befektetési alapok?

- A befektetési alap a **befektetők közös tulajdonában lévő vagyon**, amely a nagyobb méret miatt költség-hatékonyan és a kockázatok megosztásával tud működni. A kevesebb pénzzel rendelkező kisbefektetők számára is a befektetési lehetőségek széles köre válik így elérhetővé.
- Ha pénzt fektetsz egy alapba, annak vagyona növekszik. Az alap vagyonából rád eső részt a befektetési jegyeid jelentik.
- Az összegyűjtött megtakarításokat – a befektetési alap jellegétől függően – bankbetétbe, állampapírba, részvénybe, ingatlanba vagy ezek kombinációjába fektetik.
- Az egy befektetési jegyre jutó részt mutatja a jegy napi árfolyama (ezt nevezik egy jegyre jutó nettó eszközértéknek is).
- Nyereség a befektetési jegy árfolyamának emelkedésével keletkezhet (ha befektetési jegyeidet magasabb árfolyamon adod el, mint amennyiért vetted).

18 BEFEKTETÉSI ALAPOK

Miért lehet jó választás?

- Egyszerűen, olcsón és a befektetési kockázatok megosztásával fektethetsz be.
- Az alapkezelő a befektetések összetételét igyekszik úgy alakítani, hogy a kockázatok kezelése mellett az elérhető hozam minél magasabb legyen.
- A befektetési alapok **hozamai nyilvánosak**, a napilapokban és az alapkezelők honlapjain is hozzáférhetőek.

Figyelj arra, hogy

- a befektetési jegyek árfolyama (az alap jellegétől függően) napról napra akár jelentősebb mértékben is **ingadozhat** – vásárlás és visszaváltás előtt mindenképp tájékozódj az árfolyamról!

További részletes információk a www.bamosz.hu, valamint a www.pszaf.hu/fogyasztoknak honlapokon érhetőek el.

2006. január 1-jétől a magyar állam minden megszülető gyermek javára születésének évében meghatározott összegű támogatást biztosít, amelynek célja a majdani fiatal felnőttek életkezdésének segítése. Babakötvényre minden 2005. december 31. után született, magyar állampolgárságú és magyarországi lakóhelyű gyermek jogosult.

Milyen elemekből épül fel a támogatási rendszer?

- Alaptámogatás, amely csak a születést követően, egyszeri alkalommal jár (összege 2009-ben 42 500 Ft).
- Gyermekvédelmi támogatás alacsonyabb családi jövedelem vagy átmeneti/tartós nevelésben lévő gyermek esetén a gyermek 7 és 14 éves korában.
- Amennyiben a szülő Start-számlát vezető pénzügyi szolgáltatót választ vagy a Magyar Államkincstárnál vezetett Start-számlára fizet be, az éves befizetések után bizonyos összegű állami támogatás is jár, ösztönözve a szülői hozzájárulást (saját befizetéseket).
- Az állami támogatás csak a gyermek 18. életévének betöltése után használható fel.

A támogatás a termékkel foglalkozó pénzügyi szolgáltatóknál az ún. Start-számla nyitásával igényelhető.

Amit a Start-számláról tudni érdemes:

- A számlát nemcsak a gyermek születésekor, hanem később is meg lehet nyitni. Ekkor a saját számla létrehozásáig a támogatási összeg a kincstári számlán marad, ami után a Magyar Államkincstár évente meghatározott mértékű hozamot ír jóvá.
- Ha a szülő később megnyitja a Start-számlát, az addig összegyűlt összeget erre átutalja, amely bankbetétbe, állampapírokba, valamint tőke- vagy hozamgarantált befektetési jegyekbe fektethető.
- Ha a szülő nem nyit Start-számlát, a gyermek 18 éves korában a kincstári számláról kapja meg az összeget, ami meghatározott célokra (pl. tanulmányok, otthonteremtés, pályakezdés stb.) fordítható.

Miért érdemes élni a lehetőséggel?

- A Start-számlára fizetett állami és saját befizetések utáni támogatások, valamint a számlán levő összeg hozama mentes minden adótól, illetéktől és járuléktól.
- A Start-számlán lévő megtakarítás az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) által biztosított.

Aktív felnőttkor (30 éves kor felett)

Mire elérjük az aktív felnőttkort, számos ismeretünk van a pénzügyi piacok működéséről, és saját viszonyunkról a megtakarításokhoz, befektetésekhez. Jó esetben rendelkezünk valamennyi tartalékkal, lassan megváltoznak a prioritások. Megtakarításainkkal általában célunk a minél magasabb hozam elérése, de szeretnénk nyugodtan is aludni. A kockázatok csökkentésének legegyszerűbb módja, ha többféle befektetési formát választunk. Ez a „több lábón állás” ugyanis jelentősen mérsékelheti az egyedi eszközökben rejlő kockázatokat, és hosszú távra is biztosíthatja a család anyagi stabilitását.

ANNA, PÉTER

Péter 35 éves, családja révén belenőtt a vállalkozói életformába, jelenleg bútorok tervezésével foglalkozik. Anna 31 éves franciatolmács, emellett nyelvórákat ad. A család lakáshitelének törlesztése és a megélhetési kiadások mellett az elmúlt három évben szinte minden hónapban tudtak félretenni kisebb-nagyobb összeget, így hosszabb távú megtakarításokban is tudnak gondolkodni, amelyet elsősorban kisfiuk majdani továbbtanulásához, önálló életkezéséhez terveznek felhasználni.

MEGTAKARÍTÁSOK HOSSZÚ TÁVRA

A hosszú távú megtakarítási lehetőségekben akkor érdemes gondolkodnod, ha már most tudod, hogy valamilyen későbbi jelentősebb kiadáshoz, eseményhez várhatóan legalább 5-10 éves előtakarékoskodásra lesz szükséged.

Miért érdemes hosszú lejáratú megtakarításban gondolkodnod?

- A rövid távon kockázatosabb termék hosszú távra történő befektetésével nagy valószínűséggel kiemelkedő hozamot érhetsz el.
- Már viszonylag kevés pénz rendszeres megtakarításával is nagyobb összeget gyűjthetsz össze.
- Egyes formáihoz adókedvezmény is kapcsolódik.

Típus	Kockázat	Mit érdemes tudni róla?	Mire figyelj?
Hagyományos életbiztosítás	Alacsony	<ul style="list-style-type: none"> Pénzedhez előre meghatározott jövőbeni időpontban/esemény bekövetkeztekor jutsz hozzá. A biztosító az előírások betartásával maga dönt, hogy mibe fekteti a pénzed. Rendszeres díjfizetési kötelezettség. 	<ul style="list-style-type: none"> Alacsonyabb, előre meghatározott összeg. A futamidő lejárta előtt várhatóan csak veszteséggel mondható fel. Megtakarításodhoz a futamidő alatt nehezen férhetsz hozzá.
Befektetési egységhez kötött biztosítás (unit linked)	A befektetés összetételétől függően közepes vagy magas	<ul style="list-style-type: none"> Biztosítási és befektetési forma ötvözete. A biztosítás befektetési összetételét magad alakíthatod ki, ezen időközben módosíthatod is. 	<ul style="list-style-type: none"> A tőke és a hozam jellemzően nem garantált. Magas költségek, díjak és jutalékok. Az első néhány évben a pénzedhez csak veszteséggel férhetsz hozzá.
Részvények	Magas	<ul style="list-style-type: none"> Magasabb hozam elérésére jellemzően hosszú távon van lehetőség. Befektetéseid összetételét rugalmasan alakíthatod. 	<ul style="list-style-type: none"> Folyamatos pénzügyi tájékozottságot igényel.

Amire érdemes figyelned a választásnál:

- **Befektetéseidet oszd meg** a kockázatosság és a hozzáférhetőség szempontjából!
- Mivel hosszú távú döntést hozol, mindig kérdezz rá, hogy **milyen feltételekkel módosítható a szerződés!**

Hova fordulhatsz panaszoddal?

Annak ellenére, hogy megfontolt és körültekintő döntést hozol pénzügyeiddel kapcsolatban, előfordulhat, hogy időközben mégis kifogásod támad a szolgáltatóval szemben. Panasz esetén az alábbi megoldások kínálkoznak:

Panaszoddal mindeneelőtt az adott pénzügyi szolgáltatóhoz fordulj, mert itt közvetlenül, egyszerűen megtörténhet problémád orvoslása!

Ha véleményed szerint a szolgáltató jogszerűtlenül, tisztességtelenül járt el, a **PSZÁF-hoz** és a **GVH-hoz** is fordulhatsz. A címeikről és arról, hogy milyen panasszal melyik hatóságot érdemes megkeresned, részletes információt a www.pszaf.hu és www.gvh.hu oldalakon találsz.

Egyéni jogsérelmed érvényesítéséhez lehetőség van **bírószági peres eljárás** kezdeményezésére, illetve **békéltető testület** előtt is rendezheted az ügyedet.

Tördelés: Tóth Gábor • Korrektor: Magyar Judit • Lapmenedzser: Rafael László

Kiadja a Pesti Est Kft., az Est Média Group tagja

Felelős kiadó: Bakos Bálint • Lapigazgató: Viszmeget Krisztina • Felelős szerkesztő: Petrikó Gábor • Kereskedelmi igazgató: Schindler Endre • Logisztikai vezető: Perlaky András • Hirdetési információ: Schmidt Richárd

Szerkesztőség: 1036 Budapest, Lajos u. 74–76. Tel.: 436-5000, fax: 436-5001. E-mail: pestiest@estmedia.hu Levélcím: 1535 Bp., Pf. 914. • Nyomda: Révai Nyomda 1037 Budapest, Kunigunda útja 68. Tel.: 387-9500 Vezető: Lázár László • ISSN 1785-2315

• Megjelenik: 2009. október 29-én, 100 000 példányban

Amire minden megtakarítási döntésnél érdemes odafigyelned...

Összegzésként fogadj meg néhány egyszerű, de fontos jó tanácsot, mielőtt bármilyen pénzügyi szolgáltatást igénybe veszel:

- **Tájékozódj!**
- **Számolj!**
- **Hasonlítsd össze az ajánlatokat!**
- **Fontold meg őket!**
- **Válassz tudatosan!**
- **Változtass, ha nem vagy elégedett!**

Ne feledd, a döntés mindig a te kezében van! Ahhoz viszont, hogy jól dönts, fontos, hogy független forrásokból tájékozódj, hogy össze tudd hasonlítani az egyes megtakarítási, befektetési termékeket, ajánlatokat. Ennek a kiadványnak a célja, hogy áttekintse az ehhez szükséges alapvető ismereteket, és felhívja a figyelmedet az előnyökre és a veszélyekre egyaránt. Érdemes eltenni, biztosan jól jön, hiszen előbb-utóbb te is döntési helyzetbe kerülsz.

Hasznos linkek:

Gazdasági Versenyhivatal	www.gvh.hu , www.versenykultura.hu
Magyar Nemzeti Bank	www.mnb.hu , www.penziranytu.mnb.hu
Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete	www.pszaf.hu
Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal	www.apenh.hu
Államadósság Kezelő Központ	www.allampapir.hu
Befektetési Alapkezelők és Vagyonkezelők Magyarországi Szövetsége	www.bamosz.hu
Befektető-védelmi Alap	www.bva.hu
Diákhitel Központ	www.diakhitel.hu
Magyar Biztosítók Szövetsége	www.mabisz.hu
Országos Betétbiztosítási Alap	www.oba.hu
Országos Egészségbiztosítási Pénztár	www.oep.hu

Kiszolgált(atott) ügyfél?

TUDATOS

fogyasztóval
a határos versenyért!

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL
VERSENYKULTÚRA KÖZPONT

Pénzügyekről közérthetően

Hamis vagy valódi?

A hitelekről

Láthatatlan pénz

Mennyit ér a pénzünk?

www.penziranytu.mnb.hu

MAGYAR NEMZETI BANK

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE

www.pszaf.hu/fogyaszto

www.penziranytu.mnb.hu

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL
VERSENYKULTÚRA KÖZPONT

www.versenykultura.hu